

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อและพิธีเกี่ยวกับความตายของชาวอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาจากข้อมูลเอกสาร และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ รวมทั้งการเข้าไปมีส่วนร่วมในการประกอบพิธีกรรมของชาวบ้านในหมู่บ้านป่าป้องและหมู่บ้านป่าฝาง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาพบว่า ชาวบ้านมีการสืบทอดการประกอบพิธีกรรมมาแต่โบราณ โดยให้ความสำคัญแก่ขั้นตอนและรายละเอียดของพิธีก่อนตาย พิธีเกี่ยวกับศพและพิธีหลังงานศพ ซึ่งถือเป็นภาระและความรับผิดชอบของคนในครอบครัว ลูกหลานญาติพี่น้องที่ได้ร่วมกันจัดขึ้นเพื่อบุคคลอันเป็นที่รักครั้งสุดท้ายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติสืบต่อกันมา

ชาวบ้านป่าป้องและชาวบ้านป่าฝาง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งการตายออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ การตายดีและการตายร้าย การตายดี คือ การตายตามธรรมชาติ การหมดสิ้นลมหายใจตามอายุขัย การตายด้วยโรคภัยไข้เจ็บและนอนหลับตาย ส่วนการตายร้าย คือ การตายไม่ปกติที่เกิดจากอุบัติเหตุ ภัยธรรมชาติ การฆ่าตัวตายและตายจากการคลอดที่ผิดปกติ

ผู้วิจัยพบว่า ในการประกอบพิธีกรรมของศพที่ตายดีแตกต่างจากการตายร้าย กล่าวคือ พิธีศพของการตายดีประกอบด้วยขั้นตอนที่พิถีพิถัน สง่างามและก่อให้เกิดความอบอุ่น ส่วนพิธีศพที่เกิดจากการตายร้ายจะรวบรัดเรียบง่ายและข้อห้ามต่าง ๆ มากมาย แม้กระทั่งในปัจจุบันชาวบ้านป่าป้องและชาวบ้านป่าฝาง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ยังคงประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อที่ได้ปฏิบัติสืบทอดกันมาเช่นเดียวกับในอดีต เป็นมรดกตกทอดทางวัฒนธรรมที่อยู่เคียงคู่กับชุมชนหมู่บ้านจนกลายมาเป็นธรรมเนียมประเพณีและเป็นเอกลักษณ์ของชาวล้านนา

The research is aimed at studying the beliefs and rites concerning the death of the Amphoe Doi Saket people in Chiang Mai. The study includes documents, textbooks, interviewing as well as joining the rites of Mu Ban Pa Pong and Mu Ban Pa Fang people of Amphoe Doi Saket, Changwat Chiang Mai.

The study shows that rites of death are inheritance from former generations by concerning the details and sequences of rites prior to death. Ritual disposal and rites after death are taken a responsibility by family and relatives. They hold them for a beloved person as a traditional custom.

People in Mu Ban Pa Pong and Mu Ban Pa Fang, Amphoe Doi Saket, Changwat Chiang Mai classify deaths as two categories. The first death is usual death, i.e. natural death, end-of-life death, death from illness or diseases and sleeping death. The other is unusual death, i.e. death from accidents, disaster, homicide or suicide and abnormal labour.

The researcher found that rites of usual and unusual deaths are different. Rites of usual death are neat, elegant and warm. However, rites of unusual death are short, cool and conditional. Nowadays, people in Mu Ban Pa Pong and Mu Ban Pa Fang still remained and inherited these cultural heritages which are an unique Lanna custom.